

Redacció y Administració
Parla, 2. — Reus
Telefon núm. 168
NO'S RETORNEN LOS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

FOMENT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
REUS. . . Ptes 1'50 al mes
Fora. . . > 4'50 trimestre
Extranger. . . > 9'
Número solt 5 cèntims
Anuncia a preus convencionals

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VII. REUS, dimecres 6 de Novembre de 1912 Núm. 259

GRAN HOTEL DE LONDRES
ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE
LUXOSES HABITACIONS
QUARTO DE BANY Y DUTXA

AGUSTI CASANOVAS
Cotxes a tots los trens → Plassa de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES
SERVEY DE GRAN LLUIMENT
— PERA BANQUETS

MUNDIAL PALACE
COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetariá.--Gran menjador pera 500 comensals.--Espléndida iluminació.--Servey esmerat.--Cuyna selecta.--Perruqueria y banys.

Don Jaume contra'ls jaumistes

Sempre han tingut los carlins en lo propi rey, desitjat y honorari, lo més gran enemic. Don Carles, després de la seva desfeita, en les acaballes de la guerra civil, cridà a l'entrar a Fransa, donant la cara a Espanya: "Tornaré!". No va tornar. Passejant la seva figura de rey bíblic pels canals de Venecia, ab les seves barbes fluvials, ab lo seu xambergó romàntic, ab lo seu gos de rassa lleal y fèrta, s'oferia com un magnífic document literari pera un escriptor de tradicionalismes sentimentals. Però don Carles, restà sempre un ornament venecià y'l més decoratiu dels pretendents. Més d'una vegada rondinaren los carlins de la passivitat del seu senyor. Don Carles va seguir presenciant impassible l'enrunament del tradicionalisme, com un patriarca que acotant lo cap a la fatalitat, veyés la mort de la seva nissaga.

La joventut de don Jaume, fou com un toc de clarí. Los seus bigotis alius havien creuat per llunyans camps de guerra, entremitg de cavalleria eslava. No hi entraria ell a Espanya, com un capità del Nord? No seria finalment l'esperat rey de les batalles, lo rey lluitador y'l rey conqueridor?

Ja fa tres anys que don Jaume es rey dels vells carlins y si certament aquests han obtingut una certa forsa, no l'han presa dels consells, orientacions y energies del capdill, sinó de circunstancials fets de la política espanyola. La tolerancia dels governants, los desacerts dels republicans espanyols, la setmana tràgica que exacerava los odis carlins y feu que certa gent mirés ab simpatia les seves arrogancies bèliques, feren y fan que'ls carlins aparentin una forsa, que malgrat tot, no constitueix ni un contrapès, ni molt menys un perill, pera les evolucions democràtics.

Però quant més entossudits estan los carlins en tocar lo cel ab les mans, vé don Jaume y's de-

PERA DEMÀ: Sobre la qüestió de les aigües LO PROYECTE CABALLE ES BEN MORT

Crítica de la R. O. de Governació y de l'expedient.--Tot lo fet fins ara per l'Ajuntament, adoleix de tremendos vicis de nulitat per ilegal.

clara lliberal y fins anti-religiós. "No escriviu sobre afers religiosos, no feu dels vostres periòdics una trona"—aconsella als seus fidels.—Y'ls més fanàtics responen: "Està bé, però si don Jaume esborra a Deu de la nostra bandera, nosaltres deixarem de reconèixer com a rey, com ho férem ab lo seu avi don Joan".

Ab això s'afegeix l'apoy decidit an En Feliu, contra En Mella, lo rumor que corre de que's vol vendre "El Correo Español" y'l plet que no resol o que tal volta resoldrà lo Duc de Solferó ab los requetès, en contra de personalitats respectables y a favor dels cridaners.

Don Jaume, viu la vida d'un príncep modern que sab que'l tradicionalisme es una llegenda literaria y que en l'auxilia Espanya, no son possibles los amors fàcils, les frivolitats mondanes y'l xampany begut sense pensar ni en Deu, ni en la patria, ni en lo rey. Y'ls seus, naturalment, rondinen.

HOMENATGE AL DR. MARTÍ Y JULIÀ

Per expirar lo plas d'inscripció a la suscripció oberta per l'Associació Catalanista de Gracia pera editar tots los escrits de l'eminent apóstol del Nacionalisme Catalá, Dr. Martí y Julià, ens complayem en reproduir la magnífica allocció que publicá aquella benemèrita entitat en apoy de la seva patriòtica

iniciativa, segurs de que nostres amics de Reus y sa comarca respondran a la crida que se'ls fa com a vers patriotes y aimants de les coses de Catalunya y'ls sens homes. Héusela aquí:

"Als nostres companys de Catalanisme y a tots los Catalans

L'Associació Catalanista de Gracia, desitjosa de contribuir a l'espandiment de les doctrines catalanistes ab tota llur puresa y d'aportar son esforç a l'obra de reconstitució nacional, creu d'oportunitat en los actuals moments en que sembla hi ha interès per part d'algué en afeblir lo sentiment patriòtic, lo recullir en un volúm los articles que sobre doctrina catalanista ha vingut publicant lo ferm propagandista, l'incansable apóstol que fa anys presideix la benemèrita Unió Catalanista, l'eximí mestre de patriotisme Doctor D. Martí y Julià.

L'obra d'aquest campió de nostres reivindicacions resta escampada per lo immens nombre de periòdics, revistes y publicacions de tota classe que desde fa 25 anys han aparegut a Catalunya ab caracter patriòtic; en tots ha aportat la seva colaboració y la llum de sa preclara inteligencia, deixant en cada ratlla de sos escrits un destell de son privilegiat intelecte, una nova afirmació del credo catalanista y un argument indestructible de la raó y puresa dels nostres ideals. Los seus articles tenen lo valor de trossos de son cor obert a la multitud de creyents en lo pervindre de la Patria, pera banyarlos en la deu inestroncable de son optimisme, pera revifarlos en les hores grises de llurs aplanaments, ab lo doll de sa fe immensa y pera enfortirlos a tot hora ab les profundes veritats que escampaven als quatre vents lo nostre dret y la justicia de la nostra causa.

L'obra del Dr. Martí y Julià, com

obra de catalanisació, com obra social, com obra sentida y pensada per un home superior, es tan actual avuy com en los moments en que fou escrita, té tota la frescor, tota la forsa y tota la virilitat que tenia ahir y que tindrà sempre, car está basada en los fets indestructibles de la naturalesa y está sostinguda per les més modernes afirmacions de la sociologia.

Los treballs del Dr. Martí y Julià iniciaren la evolució del catalanisme històric y sentimental cap al catalanisme científic y d'aplicació dels principis biologics, en l'ordre social y en l'ordre antropologic, a la defensa de nostres drets; ab ell s'acompleix l'unió harmònica del cor ab lo cap, teixint damunt de les doctrines sentides pels precursors una esplèndida corona de pensaments arrencats a la especulació científica que eleven aquell catalanisme fet de records y d'anyorances a la categoria de Nacionalisme rublert d'affirmacions y positivismes.

Doncs aquesta obra tan bellament catalana, l'obra d'una vida ofrenada a la Patria, l'Associació Catalanista de Gracia vol recullir en un volúm com homenatge a l'apóstol, pera tenirlo com llibre sagrat aont tornarem a enfortirnos y enrobustir nostre esperit per la gran lluita y pera mostrarlo als joves a fi de que aprenguin a esser forts, a esser concients, a esser bons patriotes.

A l'empendre aquesta tasca l'Associació espera lo concurs de tots los aimants de la nostra terra; creu fermament que será ajudada per tots los qui havent ja fruit ab delectansa aquests treballs guarden lo regust de llar bella y'n serven qualque idea que ha contribuít a refermar son pensament patriòtic, al mateix temps que no dubta obtenir la cooperació de tots aquells que no coneixentlos encara, saben lo relleu que té dintre'l catalanisme la figura del Dr. Martí y Julià, l'home que contra les burles d'alguns, la malicia

dels altres, l'indiferencia de molts y la poca ajuda de tots, ab son esforç casi personal, ab sa voluntat de ferro, ab sa intranzigencia y ab son gran talent ha lograt conservar pel be de Catalunya y durant una llarga serie d'anys l'entitat capdal defensora de nostres drets y libertats, la venerable Unió Catalanista que pod avuy encara portar a cap actes de tanta importancia y trascendencia com l'assemblea de Tarragona.

Aquest llibre se farà en la mateixa forma en que's publicà per la secció de Estudis y Propaganda del C. N. R. lo volúm d'articles del gran Pi y Margall, mitjansat suscripció previa y satisfent son import contra un tikit acreditatiu pera recullir lo volúm una vegada imprés.

Formará un tomo de 250 pág. de 16 per 22 cm. en paper satinat y esmerada impresió de la que cuidaran los tallers tipogràfics de «L'Avenç», depenent de l'importancia de la suscripció l'aument de pàgines y'l millorament de les condicions de la edició fins a emplear tot lo que's recaudi y constituint per dirho aixís una germanívola mutualitat.

Cada tikit representatiu d'un volúm costará 2 pessetes (1) y com la «Associació te ja enllestits tots los treballs preliminars, dintre poc temps podrà esser un fet la publicació del llibre, prologat per son mateix autor ab un joyell de sa feconda ploma.

Companys de catalanisme, catalans tots, contribuín an aquesta obra pel bé de Catalunya y en honor al Mestre!

Per l'Associació Catalanista de Gracia.—Lo Consell Directiu.
Gracia, Setembre de 1912.

(1) La suscripció se tancarà lo 15 de Novembre. Si resten volums no suscrits, se posarán a la venda al preu de 4 pessetes.

Punts de suscripció a Reus:
"Foment Republicá Nacionalista"
Redacció de FOMENT

La Mancomunitat y En Montero Ríos

Quan ja'l projecte de Mancomunitats ha sigut votat en lo Congrés y semblava o aparentment al menys existia, la conformitat de tots los partits y inclós En Maura — enemic del projecte — lo «deixava passar», surt de cop y volta una de les carcasses de la política espanyola y declara seriament que les Mancomunitats ataquen a la «integritat de la patria». Però al fi y al esp aixó no's ve de nou perque sabem lo concepte que de la patria ne tenen los polítics espanyols; la seva seria uniformista y especialment la concepció endarrerida que tenen de l'organización de l'Estat,

ENOFOSFORINA

Reconstituent lo més efíca i ràpid pera les convalescencies y agotament. Retorna l'apetit, lo benestar y l'alegria.

Es tónic cerebral perque remineralisa la MATERIA GRIS donantli vitalitat y energia.

Se ven a tot arreu y a casa de l'autor

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; y
Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

Temporada d'hivern

Sastreria **F. Queralt**
REUS

Monterols. 35.

Temporada d'hivern

Immens assortit de trajos y abrics. Ppeus inverosímils

IBARRA Y C. a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant solsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Esteva Pravia ab trasoport al vapor "Luarca núm. 3.", y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

Octubre 31	Vapor Cabo San Antonio	Novembre 1	Vapor Cabo Quejo
Novembre 7	" " San Sebastián	" 8	" " Roca
" 14	" " Quejo	" 15	" " Nao
" 21	" " Roca	" 22	" " San Martín
" 31	" " Nao	Desembre 1	" " San Vicente

Pera més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 33. - Telefon núm. 45

¡Alerta tot lo món!

Polvo regenerador pera fer pondre 3.000 ous al any ab sols deu gallines! 3.000 ous!

Primer y únich a Espanya (Patent per 20 any). — Descubriment meravellós. — Resultats sorprendents. — Ponen tots los dies y en totes les estacions de l'any, fins en lo temps més crú de l'hivern: nombrosos testimonis.

Gasto insignificant. — Demanéu follet explicatori, — Demanéu sempre la marca

2 GALLINES NEGRES, ab firma de l'autor: Dr. Donato Araujo.

AGENT A **JOAQUÍN FAU** MALLORCA, 184, BARCELONA

Agent depositari a Reus y sa comarca: **AUGUST PADRÓS FÀBREGAS**, Arraval de Robuster, 20.

De venda en totes les bones droguerías

Lean vds eso atentamente

Las Turbaciones de la Circulacion

El Artrismo

Será un error muy grave creer que hubiera de emplear el **DEPURATIVO RICHELET**, cuando aparecen las manifestaciones externas (enfermedad de la piel) debidas a una invasión de humores en la sangre.

El **DEPURATIVO RICHELET** posee una acción mucho más extendida. En efecto, da maravillosos resultados en todas las afecciones del aparato circulatorio, que sean esas afecciones debidas a las arterias que están menos flexibles o a la sangre que se halla ya enferma. Su acción se hace sentir, particularmente en las personas que que tienen más de 45 a 50 años, cuando el corazón se hace menos vigoroso, las arterias menos elasticas produciendo en este momento perturbaciones de la circulacion, congestiones, entorpecimientos, comezones, sofocaciones, hinchazon de los miembros, vértigos y síncope, pesades de cabeza, reumatismos, dolores de las articulaciones, jaquecas persistentes, gota, etc.) En una palabra, todas las manifestaciones de origen artrítico.

En lo que toca a las mujeres llegadas a la edad critica, suprime las turbaciones muchas veces gravísimas de este periodo difícil. No sabríamos recomendar demasiado a todas las personas que han padecido ya perturbaciones de la circulacion, el uso casi constante del **DEPURATIVO RICHELET**.

Un folleto, en lengua española, tratando de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depositarios, a todas las personas que lo piden.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, basta dirigirse al señor **L. RICHELET, 13, rue Gambetta, en Sedan (Francia)**

DEPÓSITO GENERAL Y VENTA:
Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Francisco de Loyola, 9, San Sebastián.

VENTA EN REUS:
Farmacia de A. Punyed Lloberas. — Llovera, 47.
Farmacia de A. Serra. — Arrabal Santa Ana, 80.